

СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Дуран В.В., Тимченко О.І. ст. викл.

Національний університет харчових технологій

Ефективне функціонування харчової промисловості у будь-якій країні, а тим більше в Україні, яка має надзвичайно сприятливі умови для її розвитку, є однією з провідних структуроформуючих ланок розвитку всієї економіки. Проте стан та розвиток харчової промисловості в Україні як країні з перехідною економікою, потребують теоретичного, методологічного і методичного узагальнення з метою забезпечення ефективного функціонування цієї провідної галузі народного господарства. Всебічне дослідження та узагальнення економічних проблем розвитку харчової промисловості України та її регіонів в ринкових умовах господарювання показало, що ефективне функціонування цієї структуроформуючої галузі економіки може бути досягнуте на основі вивчення потреб внутрішнього і зовнішнього ринку в її продукції, платоспроможності її споживачів, забезпечення її виробництва за кількісними та якісними параметрами, що відповідають сучасним вимогам науково-технологічного прогресу.

Відтворення і прискорений розвиток харчової промисловості є важливою передумовою подолання кризових явищ в економіці країни і потребує застосування спрямованої на це науково обґрунтованої цінової, податкової, фінансово-кредитної, інвестиційної та інноваційної політики, через сучасну недосконалість яких харчова промисловість України суттєво відстає від обсягів виробництва власних сировинних ресурсів для випуску продукції харчування, а також від рівня розвитку аналогічної галузі в економічно розвинених країнах. Як наслідок виникла потреба у розробці науково обґрунтованої моделі інноваційного розвитку харчової промисловості України в умовах здійснення докорінних ринкових перетворень.

Інноваційна діяльність харчової промисловості в умовах переходу економіки України на інноваційний шлях розвитку набуває особливого значення. Охопивши різні аспекти ринкових відносин, інноваційний процес сприяє зростанню виробництва, дає змогу підвищувати продуктивність праці, залучати до виробничої сфери нові резерви. Харчова промисловість є сукупністю підприємств різних галузей, які технологічними зв'язками й економічними відносинами пов'язані з сільським господарством, торгівлею, підприємствами машинобудування тощо. Від ефективності роботи підприємств харчової промисловості багато в чому залежить вирішення завдань забезпечення населення високоякісними харчовими продуктами.

Впровадження інноваційної моделі розвитку харчової промисловості в умовах функціонування ринкової економіки, у поєднанні з механізмами вільного ринку і державним регулюванням, дозволить підвищити ефективність функціонування харчової промисловості і сприятиме збільшенню виробництва високоякісної кінцевої продовольчої продукції.

На сучасному етапі розвитку держава зобов'язана активно впливати на забезпечення сприятливого інноваційного клімату за допомогою стимулюючої інноваційної політики. Стимулююча інноваційна політика, орієнтована на економічне зростання, є сукупністю елементів державної політики, спрямованої на підвищення темпів приросту інноваційної діяльності та виробництва за допомогою певних методів-стимулів, що сприяють формуванню сприятливого клімату для розроблення та здійснення інноваційних проєктів. Вона здійснюється через такі заходи: створення фінансових механізмів підтримки такої діяльності; формування необхідної інноваційної інфраструктури; використання непрямих методів підтримки суб'єктів інноваційних процесів.

Для України, яка має велику кількість промислових харчових підприємств які працюють по застарілим технологіям, та виробляють продукцію не конкурентоздатну на світовому ринку продукцію, технічне переозброєння та реконструкція є реальною можливістю для досягнення кращих світових стандартів у випуску продуктів харчування.

У цілому проблема визначення економічного ефекту і вибору найбільш кращих варіантів реалізації інновацій у харчовій промисловості вимагає, з одного боку, перевищення кінцевих результатів від їхнього використання над витратами на розробку, виготовлення і реалізацію, а з іншого боку – зіставлення отриманих при цьому результатів з результатами від застосування інших аналогічних за призначенням варіантів інновацій. Тому стимулювання інноваційної діяльності з боку держави має стати однією із найважливіших складових успіху в галузі нововведень у харчовій промисловості.